

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att bedöma hur barns möjligheter till självständighet, delaktighet och utveckling påverkas av att de får ekonomisk ersättning för personlig assistans

---

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att analysera och bedöma hur barns möjligheter till självständighet, delaktighet och utveckling påverkas av att de får ekonomisk ersättning för sin personliga assistans. Med barn avses personer upp till 18 år.

Socialstyrelsen ska vid behov föreslå åtgärder som kan motverka eventuella problem som framkommer av analysen och de bedömningar som görs. Förslagen ska utgå ifrån vad som är bäst för barnet.

Socialstyrelsen ska i uppdraget samråda med Barnombudsmannen och Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam), samt relevanta organisationer från det civila samhället (brukar- och föräldraorganisationer).

Socialstyrelsen får för uppdragets genomförande disponera 1 800 000 kronor under 2013, varav högst 800 000 kronor för genomförandet av samtal med barn och högst 1 000 000 för övriga uppgifter. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 4:2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersonrådet, anslagsposten 8 Övrig verksamhet.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 januari 2014. Redovisningen ska hänvisa till det diarie-nummer som detta beslut har.

Ärendet

Utredaren har i betänkandet Åtgärder mot fusk och felaktigheter med assistansersättning (SOU 2012:6) lämnat ett förslag till en bestämmelse

som innebär en skyldighet för vårdnadshavaren att se till att ett barn som ingår i personkretsen för lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade får den vård, habilitering och utbildning som står till buds även om ekonomisk ersättning begärs för personlig assistans.

Utredaren uppger att det iakttagits fall där föräldrar avböjt habilitering och träning för barnet på grund av att de föredragit att ansöka om personlig assistans. Utredaren framhåller också fall där barn hållits borta från bl.a. skolgång under det att assistansersättning utgetts. Även flera s.k. Lex Sarah-anmälningar har enligt utredningen gällt situationer av liknande slag. Utredaren menar att de fall där assistansersättning helt eller delvis får ersätta andra åtgärder som ett barn behöver är ovanliga, men att de fall som har iakttagits å andra sidan har varit allvarliga.

Regeringen anger i Budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1, utg.område 9, s. 247) att det är ytterst allvarligt att vårdnadshavare i vissa fall satt egna ekonomiska intressen före barnets intresse att utvecklas. Regeringen bedömer dock inte att nya lagregler bör föreslås i detta skede, utan anser att ytterligare underlag behöver tas fram för att belysa situationen för barn som erhåller ekonomisk ersättning för sin personliga assistans och vilka möjligheter dessa barn har till en god utveckling.

Närmare om uppdraget

En central del i uppdraget är att inhämta åsikter och synpunkter från barn som får ekonomisk ersättning för sin personliga assistans. Fokus i samtalen bör vara hur de ser på sina möjligheter till självständighet, delaktighet och utveckling. Socialstyrelsen bör i genomförande av uppdraget i denna del ta tillvara de kunskaper, erfarenheter och metoder som finns från tidigare arbete med att utveckla metoder för att barn med olika typer av funktionsnedsättning ska kunna komma till tals och kunna påverka de stödsatser de får, exempelvis inom ramen för projektet Egen växtkraft, som har bedrivits av Handikappförbunden i samarbete med Handisam.

Uppdraget ska i sin helhet genomsyras av ett barnrättsperspektiv så som det kommer till uttryck i FN:s konvention om barnets rättigheter. Det innebär bl.a. att varje barns grundläggande rättigheter ska beaktas och att barn ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i de frågeställningar som analysen omfattar.

Socialstyrelsen bör i utredningsarbetet om det är möjligt engagera vetenskaplig expertis.

Underlaget som tas fram ska ge en helhetsbild som belyser situationen för barn som erhåller ekonomisk ersättning för sin personliga assistans och hur den påverkar ett barns utveckling. Syftet med underlaget är att identifiera de eventuella problem som kan följa av att ett barn beviljas

assistansersättning, dvs. de problem som kan motverka barnets möjligheter till en god utveckling med jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet samt barnets möjlighet att leva som andra.

Socialstyrelsen ska inom ramen för sin analys beakta relevanta studier av betydelse som tar upp problem som rör barn som riskerar att fara illa i sin hemmiljö och särskilt barn med funktionsnedsättning.

Uppdraget ska utföras i löpande dialog med Socialdepartementet.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Inger Laudon

Kopia till

Statsrådsberedningen, Samordningen
Justitiedepartementet,
Finansdepartementet, Budgetavdelningen
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Regeringskansliet internrevision
Socialutskottet
Barnombudsmannen
Kammarkollegiet
Myndigheten för handikappolitisk samordning
Handikappförbunden
Lika Unika